

Datum
2020-01-17

Er referens
N2019/03037/BSÄ

ALMEGA

Vår referens
Ulrica Dyrke

Näringsdepartementet
Avdelningen för bolag med statligt
ägande
103 33 Stockholm

Remissyttrande – Krav på arbetsrättsliga villkor vid inköp för bolag med statligt ägande (Ds 2019:25)

Almega är Sveriges största arbetsgivar- och branschorganisation för tjänsteföretag. Våra medlemsföretag representerar ett 60-tal branscher inom den svenska tjänstenäringen. Våra medlemmar består av ca 11 000 företag med över 500 000 medarbetare. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

Almega har tagit del av rubricerad departementspromemoria och önskar lämna följande synpunkter.

Kort beskrivning av förslaget

Enligt förslaget ska bolag med statligt ägande ställa krav på leverantörers arbetsvillkor vid inköp som överstiger EU:s tröskelvärde (ca 1,42 miljoner kr). Kraven föreslås anges i statens ägarpolicy och riktlinjer för bolagen. Bolagen ska vara skyldiga att ställa arbetsrättsliga krav enligt principen ”följ eller förklara”.

Förslaget innebär att bolag med statligt ägande ska ställa arbetsrättsliga krav på leverantörer när behov av detta anses föreligga. Upphandlingsmyndighetens vägledning hänvisas till vid sådan behovsprövning.

De arbetsrättsliga villkor som ska ställas är villkor avseende lön, arbetstid och semester. Leverantörer ska tillförsäkra sina anställda villkor enligt kollektivavtal, eller villkor enligt de lägsta nivåer som följer av ett centralt kollektivavtal som tillämpas i hela Sverige på motsvarande arbetstagare i den aktuella branschen. Villkoren ska dock alltid minst motsvara dem som följer av lag.

De arbetsrättsliga krav som ställs på huvudleverantören ska också gälla för eventuella underleverantörer i alla led som direkt medverkar till framställandet av den vara eller tjänst som ska levereras till bolaget med statligt ägande.

Om arbetet utförs under sådana förhållanden att svensk arbetsrätt inte är tillämplig ska leverantören minst tillförsäkra sina anställda villkor i enlighet med ILO:s kärnkonventioner.

AlmeGas synpunkter

Almega kan konstatera att förslaget ligger i linje med vad som sedan den 1 juni 2017 gäller för upphandlande myndigheter och enheter.

Almega motsatte sig tydligt införandet av den svenska upphandlingsrättsliga regleringen avseende arbetsrättsliga villkor. I egenskap av bärare av cirka 140 kollektivavtal med ett stort antal arbetstagarorganisationer framhöll Almega en stor oro för förslagets ingrepp i den svenska modellen. Almega fann regleringslösningen svåröverskådlig och otymplig och befarade risk för ökade kostnader för upphandlande myndigheter och enheter samt färre anbud. Risk för utestängning bedömdes föreligga särskilt i fråga om små och nystartade företag utan kollektivavtal. För närmare inblick i AlmeGas argumentation hänvisas till remissvar över utkast till lagrådsremiss "Miljö-, social- och arbetsrättsliga hänsyn vid offentlig upphandling", daterat 2016-03-21.

Almega kan konstatera att i den mån bolag med statligt ägande omfattas av lagens definition av upphandlande myndighet eller enhet är de skyldiga att tillämpa de upphandlingsreglerna i LOU, LUF och LUK. Statliga bolag som inte omfattas av definitionen har idag dock ingen sådan förpliktelse.

Det nu aktuella förslaget kompletterar det upphandlingsrättsliga regelverket, på så sätt att även statligt ägda bolag som inte omfattas av upphandlingsreglerna ska ställa arbetsrättsliga villkor i nivå med vad som följer av kollektivavtal. Effekten kommer således att bli en utvidgad tillämpning av denna typ av villkor vid statlig inköpsverksamhet.

Mot bakgrund av AlmeGas kritiska syn på den bakomliggande svenska regleringen ställer sig Almega negativ även till en sådan utvidgning. Almega avstyrker därmed förslaget.

För Almega

Andreas Åström

Avdelningschef näringspolitik

Ulrica Dyrke

Jurist och näringspolitisk
expert offentlig upphandling